

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Ivre Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De peculio Clericorum. Consilium CCCLXXI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98716](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98716)

Excutiantur Decij, *conf.* 132. In *casu proprio*, Rolandi à Valle, *conf.* 98. Si *donatio vol.* 1. Aymonis Gravetta, *conf.* 225. *Quidam clerici vol.* 2. & aliorum consilia & responsa; non dico super legato clerici concubinæ suæ factò in quod (ut diximus) filius irreperet; ut etiam à plerisque consulendo responsum est, *Benedictus Capra conf.* 129. & *si visio & consideratio* nu. 6. sed super donatione clerici suæ concubinæ facta, non invenietur, qui non aperte dicat vel præsupponat, *Aymo Gravetta d. conf.* 229. nu. 6. clerico eiusque heredibus permittendam esse repetitionem donati, etiam in specie, quæ cum rescripto Imperatoris, *in d. l. 2.* per omnia similis sit, ubi nomen concubinæ instrumento acquisitionis per clericum inferum vel inferi permissum est, *decius d. conf.* 132.

13. Quorum opinionem omnino comprobant constitutio de donationibus Senatorum, & Sacerdotum provinciarum ornamentis condecoratorum, retractandis, & repetendis donatis per hæredes donatoris. Ita ut & numero aliud opinatum, & pondere rationum omnino expugnata Præpositi nova sine auctore, sine exemplo, sine iusta ratione assumpta opinio, in hoc articulo Venerabilem Dominum Iudicem conturbare, vel ad partes appellatæ trahere minimè debeat; quo minus scilicet arbitretur in hac causa constare de damnatâ donatione sacerdotis in suam focariam seu concubinam: à quo puncto secundum rescriptum Apostolicum eidem Domino Iudici exhibitum spes victoriæ partis appellantis dependet.

De peculio Clericorum.

S V M M A R I U M.

Clerici quos fructus faciant suos.

1. Unionis species duæ.
2. Beneficiorum annexio quid operetur.
3. Exemplo quod sit iure fieri.
4. Compromissum est species transactionis.
5. Exemplis an indicandum.
6. Beneficiarii an sine loco usufructuarij, an usuatij.
7. Clerici quomodo suos faciant fructus suorum beneficiorum.
8. Beneficiorum Ecclesiasticorum fructus an ad hæredes transeant.
9. Successor clericus quamdiu sustineat onera beneficij.
10. 12. Clericus de bonis Ecclesiæ suis heredibus tantum relinquere potest, quantum de suis pro Ecclesiâ erogavit.
11. Administrator erogata repetere potest.

CONSILIVM CCCLXXI.

Iunge inf. *conf.* 374.

CATHEDRALI Ecclesiæ S. Audomari per Sedem Apostolicam est annexa Præpositura & Monasterium de Watenes in Flandria; idque sine ejusdem Monasterij extinctione seu suppressione. Hujus ut & Cathedralis Ecclesiæ Rector & possessor novissimus Reverendissimus Dominus Ioannes Six in mense Augusto factâ mense, & perceptis ac collectis ejusdem Ecclesiæ & Monasterij fructibus, de *Conf. Wamef. Tom. II.*

cessit. Quæritur, an ad hæredes Reverendissimi Domini pertineant hujuscemodi fructus; ad exemplum arbitraris sententiæ, per Amplissimos Dominos Consiliarios Concilij Arthesiensis lata pro hæredibus Reverendissimi quondam Domini Franc. Richardo i Episcopi Atrebatensis; per quam ejusdem Episcopatus percepti, & ante illius mortem collecti & inhorreati fructus, dictis hæredibus, non successori in Episcopatu fuerunt adjudicati? Eoque constituto quod ad hæredes pertineant, cui incumbant onera sustinendorum Religiosorum, & aliorum sumptuum dicti Monasterij, an dictis hæredibus ex sic collectis & perceptis fructibus, an verò vacante sede futuro successori ex fructibus proximo anno percipiendis ad onus vacantis sedis? Vterius quæritur, an deficiente jure hæredum in dictis perceptis fructibus, ad eos saltem pertineant reliquæ pensionum, censuum, & reddituum de præcedentibus annis, quæ propter temporum difficultatem hæcenus exigi seu percipi non potuerunt; eo præsertim in consideratione habito, quod idem Reverendissimus D. pro ipsdem annis sustinuerit onera dictorum Præposituræ, & Monasterij, alendo etiam illius Religiosos, idque sine perceptione notabilis alicujus emolumenti ex bonis seu redditibus ejusdem Præposituræ, pro dote & intertentione Episcopi dicto Episcopatu Audomariensi assignatis?

Ad quarum propositarum quæstionum expeditiorem resolutionem, convenisset exhibere Bullam Apostolicam dictæ annexionis, quæ proponitur facta sine extinctione seu suppressione; cum plerumque hujuscemodi annexiones, uniones, & incorporationes fieri soleant per speciem suppressionis & extinctionis beneficij, dignitatis, vel monasterij, quod alteri digniori unitur vel incorporatur. Quæ formâ vidimus aliquot in noviter erectis Episcopatibus, ut Mechliniensis, Buscoducensis, Ruremondensis, Namurcensis, Gruningenfis, uniones, & incorporationes, etiam Abbatiarum & aliorum Monasteriorum per modum & formam suppressionis & extinctionis factas.

Quippe ex varietate formæ & modi unionis seu annexionis, alius atque alius posset esse illius effectus, *Glos. in can. Et temporis xvi. q. 1. DD. in c. Sicut univ. De excess. Prælat. vet. Perus. in tract. de union. Eccles. cap. 2.* Et quidem interveniente extinctione seu suppressione uniti beneficij, cum per se amplius non stet, sed velut extinctum confondata cum eo, cui annectitur, *l. Rerum mixtura De usucap. ejus naturam & conditionem sequitur, c. Accessorium De reg. iur. lib. 6.* ita quod beneficium sic unitum perdat nomen beneficij, *Ioan. Bapt. Caccialupus De union. artic. 8. nu. 8.* Eoque calu in terminis propositæ quæstionis idem statuendum esset de fructibus hujus beneficij, quod de fructibus ipsius Episcopatus ante mortem Episcopi perceptis. At verò cum nuda est annexio, seu potius accessio sine extinctione & suppressione, qui est alius modus unionis, *Glos. in d. c. Et temporis, Caccialup. de unionib. artic. 2. nu. 2. vers. 3. Per. Perus. in d. tract. cap. 1. nu. 9. vers. 3. ut neutro* quia cessat commixtio & confusio, post unionem utrumque per se adhuc subsistit; & qui utriusque possidet.

possessor est, duplici jure censetur, eoque casu velut ex duplici titulo distinctum considerari deberent Præposituræ & Monasterij fructus; eum alterum ab altero dependentiam non habeat. Ita ut si fructus ipsius Episcopatus vacantis jure Regalium, aut ex consuetudine ad aliquem alium, quam ad successorem in Episcopatu pertineant; non debeant tamen pertinere fructus hujus Præposituræ & Monasterij, si juri Regalium aut dictæ consuetudini ante unionem subiectum non fuit. Quæ enim diversâ qualitate censentur, eodem jure per omnia nec reguntur, nec illi subijciuntur, *l. inter stipulantem §. sacram De verb. oblig. l. fin. De ritu nupt.*

2 Unde est, quod in specie unionis, seu potius annexionis, quæ fit sine suppressione & extinctione uniti, pro dissolvendo ære alieno Ecclesiæ, cui fit annexio, non possint vendi bona beneficii sic uniti seu annexi, *Innocent. in c. pastoralis De privileg. Bartol. in l. 1. §. Si coheredi ad legem Falcid. & in l. 1. in fine C. De metrop. Beryto lib. 11.* Ita ut ad certior resolutionem propositarum questionum consultum esset verba Bullæ hujus unionis inspicere & expendere. Interim quia in facti propositione hoc additur, sine extinctione & suppressione factam esse hanc annexionem, secundum proposita respondebimus.

3 Et primò quidem ad id, quod primò quæritur, an ad exemplum illius arbitralis sententiæ quæstio hæc proposita decidi debeat, vel possit? hoc in primis dicitur, nullam esse illius necessitatem, *Phil. Probis in addit. ad Ioan. Monach. in c. 13 qui De election. lib. 6.* Nam quamvis id quod ad exemplum fit, plerique (ut inquit Cicero, *lib. 4. epist. 3. ad fam.*) jure fieri putent; & (ut inquit Baldus, *consil. 443. Cæbus consecutus 3. vol. 3.*) per sententias etiam inter alios in eodem genere causæ latas, inducatur persuasivum; non inducitur tamen compulsivum exemplum; & ne quidem ex sententijs etiam eminentissimorum Præfectorum, vel aliorum Procærum, *l. Nemo C. De sentent. & interloc. omnium iud. aut etiam Parlamenti, vel alicuius Concilij Provincialis; cui nulla est auctoritas legis condendæ, sed sola potestas jus dicendi & faciendi inter partes litigantes, Steph. Bertrandiconsil. 2. nu. 1. vol. 2. parte 2.*

4 Et sanè minus in proposito, quòd illa sententia, quæ secundum hæredes Episcopi Atrebatensis pridem lata fuit, non sit lata ex ordine seu via ordinaria, sed ex compromisso, & per viam arbitrij, seu compromissi: quod et si sit adinstar iudicij, *l. 1. D. De recep. arbit. à iudicio tamen distat, & species quædam transactionis est, Gloss. in verb. conventum vers. & plus dico in Aut b. Ve differ. iudices & coll. 9. Bald. in l. 2. in fine C. De sacros. Eccles.* quæ personas transigentes non egreditur; ut nec sententia inter alios dicta, alijs vel prodest vel obest, *l. 2. l. ult. C. Res inter alios acta & c.* Non negamus tamen, quin in paritate & similitudine causæ, exemplum desumi possit ad probabilitatem, ubi res incerta vel dubia est, non perinde ubi certa est, *Phil. Probis in præfat. ad 6. Decretal. nu. 52.* hoc est certo aliquo jure definita, *l. An manumittere D. De manumiss. vindicta, Bald. in d. l. Nemo nu. 3.* Ita ut hoc inquirendum & expendendum sit, quid ex lu-

re communi in proposita quæstione statuendum sit.

Hoc pro indubitato constituimus, communione opinionis receptum esse, beneficiorum Ecclesiasticorum possessores, sive illa sint simplicia, sive qualificata cum administratione, quoad fructuum perceptionem usufructuarij loco esse, quamdiu vivunt. Et si enim quidam de eâ re scrupulosius discipulent, & pro uluario dumtaxat habeant possessorem cujusque beneficii, nudâ fructuum administratione illi permittâ; in quâ opinione immodicus est Archidiaconus, in c. Statutum §. *afflorem De rescript. lib. 6.* ut etiam putet ab hæresi non longè recedere, si quis amplius clericis beneficiatis attribuat in quo validum & ferventem suffragatorem habet Martinum ab Azpilcueta Navarum, in tract. de reddit. benef. ad can. *Quicquid xvi. q. 1. & in apolog. contra Franc. Sarmientum;* alij beneficiarios pro usufructuario quidem habeant in vita, non etiam in morte, *Hospius in c. fin. De pecul. cleric. alij denique, quos diligenter recenset Marcus Antonius Marilius Columna Bononiensis, in tract. de Eccles. reddit. orig. & iure part. 3. c. 24. 26. 35. & 36.* putent quòd indistinctè perinde in morte, ut in vitâ fiat pro usufructuarijs, imò etiam pro dominis; in quo contra dictum Navarum vehementissimè insurgit Franciscus Sarmientus, in d. tract. de reddit. eccles. cum plerisque alijs hanc opinionem, generali consuetudine si non manifestè, saltem dissimulantem per Sedem Apostolicam approbatâ, corroborari existimat. * 7 in eo tamen conveniunt omnes, possessores beneficii cujuscumque, jus percipiendi fructus beneficii habere; idque in ijs percipiendis illis attribui, quod cuicumque rei profanæ usufructuario ex jure communi permittitur, *Dost. in c. Cum in officijs De testam. & ibi Covar. var. ar. resol. lib. 1. c. 15. nu. 12.* ut scilicet percipiendo illos suos faciat. Quod ipsum etiam dictus Navarrus, beneficiatis alioquin hac in re minus indulgens, aperte fateatur, in d. apolog. q. 2. art. 14. & satis apertè iuris textu probatur, in c. *Præsentis §. porro De offic. ordin. lib. 6. c. fin. De cler. non resid. lib. 6.* Et quidem paulò plus attribuant clerico beneficiato, quàm alterius rei usufructuario: ob id, quòd alterius rei usufructuarius fructus suos faciat, non per hoc, quòd à solo separati sint; sed si illos perfectè percipit; hoc est, collegit & invexit, *l. Si usufructuarius messem in fine Quib. mod. usufr. finatur. l. si sur. De usufructu;* sed clerico beneficiato ad fructus suos faciendos, sufficere putant, si à solo per quemcumque separati sint, etiam si à fundo in horreum convecti non sint, *Navarrus d. artic. 14.* Cum igitur proponatur de fructibus dictæ Præposituræ seu Monasterij in novissimâ messe, vivo adhuc præfato Reverendissimo D. Episcopo, ejus nomine perceptis & inhorreatis, dubitatio nulla est, quin omnes illos ante mortem suos fecerit.

Sed in eo est perplexa dubitatio, an quos sic suos fecit, ad ejus hæredes transmiserit, sic ut per hos vindicari possint? An verò manere debeant apud dictum Monasterium, & futuro Episcopo reservari; ut reservari debent fructus, qui vacante sede, ac dicta Præpositurâ percipiuntur, c. *cum vos De offic. ordin. d. s. præsentis.* Et

Est quidem generalis & indubitata Iuris definitio, in c. cum in officis De testam. quod acquisita per clericos ex bonis Ecclesie, et si illis in vita uti frui possint, cum moriuntur tamen illa debeant apud Ecclesiam manere; sic ut nec testamento, nec ab intestato hæredibus suis illaturo relinquire possint. Quæ quidem Iuris tam aperta dispositio, quamvis controversiam patiat in simplicibus beneficiis, dignitatem, aut administrationem, seu curam non habentibus; & consuetudine generali passim receptum, & rebus iudicatis confirmatum sit, quod illorum fructus perceptos, non tantum quotidianas distributiones, beneficiati transmittant ad suos hæredes, vel ex testamento, vel ab intestato, *Doct. in d. c. penult. de pecul. cler. & in d. c. Presenti*; in beneficiis tamen qualificatis dignitatem aut administrationem habentibus perinde non procedit, *Guido papa decis. 110.* De quâ re extat elegans & elaboratum consilium Iasonis de Mayno, *consil. 57. Non videtur dubitandum vol. 3. & Stephani Bertrandi, consil. 22. Viso casu vol. 3. p. 1.* de fructibus cuiusdam Præposituræ extantibus post mortem cuiusdam Zentelini de Mayno, ex agnatione & nomine ipsius Iasonis; quos respondit pertinere ad successores in Præpositura, & non ad dicti Zentelini hæredes: ad quod consilium brevitatis studio remittimus.

9 Quod cum ita se habeat fructu quæritur, an hæredes prædicti Reverendissimi Domini Episcopi ex his perceptis fructibus, sustinere debeant onera dicti Monasterij, tam quoad alimenta Religiosorum, quam alia: an verò illa referri debeant ad fructus sequentis anni percipiendos. Sunt enim huiusmodi onera velut intrinseca & adhærentia ipsis fructibus, ideoque ad hæredes Prælati Reverendissimi Domini Episcopi, quem non sequuntur Prælati fructus, pertinere non debent. Pertinerent proculdubio, si hi percepti fructus ad eosdem hæredes transmitterentur, *l. si quis stipendia De usufructu*; idque ulque ad id tempus, quo in sequenti anno novi fructus perciperentur: ut expresso jure cautum est, in d. cap. presentis §. porro, *Germin. consil. 3. Super dubio præmissis*. Cum aliqui plerique in eâ sint sententia, quod fructus ad defuncti beneficiati hæredes numquam pertineant, nisi pro rata temporis, quo beneficiatus post perceptos fructus vixit; pro reliqua verò ad successorem in beneficio: ad exemplum fructuum rei dotalis, inter maritum & defunctæ uxoris hæredem, *l. Divortio Soluta matrim. covar. var. resolut. lib. 1. c. 15. nu. 12. Navar. in d. apologia quest. 2. c. 13.* Cum igitur ex prædictis constet, nullam partem horum extantium fructuum pertinere ad hæredes Reverendissimi Domini Episcopi; necessitas dictorum sustinendorum onerum statim ex die motus ipsius præscinditur, & nulla illorum pars ad dictos hæredes trasferitur.

10 Aliud sanè, & aliter nobis dicendum videtur, de reliquis præcedentium annorum, quibus idem Reverentissimus Dominus Episcopus dicti Monasterij omnia onera sustinuit, tam alendo Religiosos, quam alia incumbencia seu occurrentia ferendo; idque de de propriis suis non intuitu Ecclesie acquisitis bonis. Nā ex Concilio Agathensi ex bonis Ecclesie permittitur Episcopo suis

Conf. Wamf. Tom. II.

hæredibus relinquire, quantum ex suis propriis in causam Ecclesie erogavit, *can. si Episcopus xii. quest. 5.* quasi in compensationem ejus, quod de suo sic expendit: in cuius vicem succedit seu surrogatur id, quod de fructibus beneficii postea percipitur seu percipi potest; quod etiam dictus Navarrus hac in re aliqui Prælati satis rigidus permittit, in tract. de reddit. Eccles. quest. 3. nu. 6. & 7. & in Apologia quest. 3. c. 4. nu. 3. Et summam rationem habet, quod ad eum eiusque hæredes pleno jure pertineant fructus Prælati, qui omnia illius onera de suo, saltem pro maximâ parte sustinuit, quibus sustinendis dicti redditus deputati sunt, *d. §. porro. † Visque adeo*, ut si huiusmodi reliqua non sufficiant ad refundendum, quæ Episcopus sic de suo prærogavit, hæredes etiam à successore in Episcopatu, seu in hac Præpositura, ex sequentium annorum fructibus, exigere possint. Cum enim Prælati ad minimum sit pro administratore; aut saltem pro procuratore rerum Ecclesie, cui præfectus est, *can. ult. xii. q. 1. c. 2. de donat.* & hoc generaliter verum sit, quemcumque administratorem, procuratorem, negotiorum gestorem eiusque hæredem repetere posse, quod in administrata, procurata, seu gesta negotia, necessario vel utiliter impendit, *c. Cum pro causa De procurat. l. A tutoribus §. ult. De administ. tut. Anzor. consil. 328. circa istam in fine*; & in usufructuario hoc constitutum sit, ut quod de suo impendit, repetere possit, si ex fructibus non percipit, aut percipere non potuit, *l. Eum ad quem in fine C. De usufructu*; æquum non foret hoc Monasterium locupletari ex damno Prælati, aut ejus hæredum, *can. ult. xii. q. 4. & ibi Archidiacon. in fine*.

Et quamvis Prælati sit procurator velut in rem suam; ideoque videatur non habere actionem ad repetendum, quod in illam impendit; id tamen contrahitur intra fines ipsius administrationis; ut quod ex administratione, hoc est, fructibus rei administratæ erogavit, non repetat, sed bene quod de suo impendit, *Baldus & Castrensis in d. l. Eum ad quem*. Quâ ratione etiam maritus administrator dotalis fundi repetit, seu deducit ex fructibus, quod in rem dotalem de suo impendit, *l. Fructus l. Divortio §. impendit Soluta matrim.* Atque ita in proposito, dicta nondum exacta fructuum commoda, & reddituum reliqua, pro ijs annis, quibus Reverendissimus Dominus omnia Monasterij onera sustinuit, ejus hæredibus merito relinqui debent; & non per Monasterium, aut successorem in Præpositurâ retineri vel vindicari.

De peculio Clericorum.

S V M M A R I V M.

Clerici quos fructus faciant suos.

1. Clericus non potest testari de fructibus Ecclesie sine dispensatione.
2. Clericus an sit bonorum Ecclesie usufructuarius an usufructus.
3. Usufructuarius hæredi debetur pensio ex fructibus in vita usufructuarii collectis.
4. Pensio eodem iure censetur, quo fructus, propter quos pensio debetur.
5. Pensionis solvenda dies cuius favorem respiciat.
6. Pretium succedit loco rei.

N 3

7. Usufructuario